

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Η ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ ΤΟΥ ΣΚΛΑΒΟΥ

“Όταν οι Τούρκοι κατέλαβαν κατά την ‘Ελληνική’ Επανάστασι τή Χίο και διάπραξαν τις τρομερές των καταστροφές, μεταξύ των άλλων συνέλαβαν αιχμάλωτο κί’ ένα παιδί ονομαζόμενο Τζανή Σκυλίτση. Τόν νέο αυτό τόν πούλησαν μαζί με άλλους συνσημλικούς του σ’ έναν μπέτη της Σμύρνης.

Μιά μέρα ο μικρός σκλάβος, πού ήταν πειά δεκατεσσάρων χρόνων, καθόταν μπρός στην κατοικία του αφέντη του και διάβαζε ένα Συναξάρι, με τά μάτια του πλημμυρισμένα από δάκρυα.

Γιά καλή του τύχη όμως πέρασε από αυτή τή στιγμή ο πρόξενος του Βελγίου στη Σμύρνη και έπειδι συγκινήθηκε από τά σιωπηλά κλάματα του μικρού, τόν πλησίασε και ζήτησε πληροφορίες γιά τήν αιτία τής θλίψεώς του.

Μόλις ο φιλόδημος ξένος έμαθε τήν τραγική ιστορία του νεαρού Χιώτη, πήγε άμέσως στό μπέτη και τόν παρακάλεσε νά του παραχωρήσει αντί άρισμένης άμοιβής τόν μικρό αιχμάλωτο.

‘Ο Τούρκος φάνηκε συγκαταβατικός και προθυμοποιήθηκε ν’ άποδώσει τήν έλευθερία του Τζανή, χωρίς νά δεχτή κανένα χρηματικό ποσό.

Μόλις ο Τζανής έλευθερώθηκε, έχοντας μερικά χρήματα πού του έδωσε ο σωτήρας του, άφησε τή Σμύρνη και πήγε στό Λιόβρο.

Έκει με τήν έξυπνάδα του και τή δραστηριότητά του κέρδισε άρκετά χρήματα και έβασε τις πρώτες βάσεις τής κολοσιαιάς μετά ταυτα περιουσίας του.

‘Αργότερα ταξίδεψε στην ‘Αγγλία και αύξησε σημαντικά τήν περιουσία του, άναμειβεις σε διάφορες έπιχειρήσεις. Τριάντα χρόνια, τέλος, μετά τήν άπελευθέρωσή του, άποκαταστάθηκε όριστικά στην Κωνσταντινούπολη, άπου έδημιούργησε άμέσως φήμη πλουσιωτάτου και γενναιωτάτου άνθρώπου.

Μιά μέρα, ενώ καθόταν στό μεγάλο καφενεύο πού είχε στό Γαλατά, κουβεντιάζοντας με τόν είκοσαετή γιού του Παυλή, είδε νά μπαινει μέσα ένας γηραιός Τούρκος, ο οποίος τόν έπλησίασε κατασκιανκνιμένος κί’ άρχισε νά τόν φιλή κλαιώντας από χαρά.

‘Ο Τζανής Σκυλίτσης άναγνώρισε τότε με κατάπληξι στό πρόσωπό του τόν παλιό μπέτη τής Σμύρνης και, σκιανκνιμένος επίσης γιά τόν άτρόπαιο έρχομό του πρώην κυρίου του, άρχισε νά τόν φιλή κί’ αυτός, άποκαλώνας τόν πατέρα του.

“Υστερ’ από τις πρώτες διαχύσεις, ο Τζανής ρώτησε τόν Τούρκο γιά τήν κατάσταση του και πληροφορήθηκε ότι είχε χάσει όλα τήν περιουσία και ότι τώρα βρισκόταν σε μεγάλη φτώχεια.

— Μή σε νοιάζει, του άποκρίθηκε δακρυμένος ο Τζανής. “Αν έφτώχνης εσύ, έγινε όμως πλούσιος ο γιός σου...

— Ποιός γιός μου; ρώτησε εκπληκτος ο Τούρκος. Δέν έχω κανένα γιό...

— Έχεις έμένα! του φώναξε ο Τζανής.

‘Από κείνη τήν ήμέρα ο Σκυλίτσης, θέλοντας ν’ άνταμείψη τόν γηραιό Τούρκο πού τόν είχε άπελευθέρωσε χωρίς κανένα άπολύτως άντάλλαγμα, του έκοψε μηνιαίο έπίδομα από 25 όθωμανικές λίρες.

‘Ο Τούρκος μπέτης, πού ήταν τότε έβδομηντα χρόνων, μόλις βρήκε τήν άνέλπιστη αυτή τύχη, παντρεύτηκε μια νεαρή ‘Οθωμανίδα, τήν όποία σόστησε στόν πλουσιωτάτο ‘εγνώ’ του, γιά νά τήν αναλάβη κί’ αυτήν υπό τήν προστασία του μετά τόν θάνατό του.

‘Ο Τούρκος πέθανε σε ήλικία 90 χρόνων, μα ο καλόκαρδος Σκυλίτσης συνέχισε τήν παροχή του έπίδοματος στη χήρα του.

Μιά βραδείά ο γέρο-Σκυλίτσης κάλεσε τόν γιού του τόν Παυλή και του είπε:

— Δέν ήρθε άκόμη ή χανούμισσα νά πάρη τό μισθό της, κί’ αυτό με στενοχωρεί, γιαντί πρέπει νά κλείσω τους λογαριασμούς του μηνός... Δέν νοιώθω καλά τόν έαυτό μου. Με παραφυλάει ο θάνατος.

Πραγματικώς, τήν άλλη μέρα τó πρωί ο γέρο-Σκυλίτσης πέθανε. ‘Ο γιός του ώστόσο και κληρονόμος του έξακολούθησε νά παραχωρή και στη χήρα του μπέτη τό μηνιαίο έπίδομα πού έκοψε ο πατέρας του, ως τήν ήμέρα του θανάτου της.

Μα τότε γιά ποιό λόγο σās έγγραφα; Νά τί συμβαίνει κάποτε σε μερικούς άνθρώπους. Συμπούν ένα πρωί και άνακαλύπτουν ότι, ενώ εινε κραιωμένοι άλλωθιτικά από τους άλλους, περιτοιχίζονται όμως από ήλιθίους. Και κλαίνε τότε, κλαίνε άπαρηγόρητα.

Και συλλογίζονται: “Αν έγνώριζα έναν μεγάλο άνθρωπο, μια μεγαλοφυία, θάταν ώραίο πράγμα. Και ποιός τό ξέρει! “Αν άρχιζα μαζί του άλληλογραφία, ίσως άποχτούσα τή φιλία του με άσυνήθιστον τρόπο...

Αυστηρώς τίποτε άπ’ αυτά δέν συνέβη με τήν άλληλογραφία γιάς. Σās είχα διαλέξει με τήν έλπίδα ότι άργότερα θα αισθανόμουν μια σās άπεριόριστο θαυμασιό. Γιατί είστε άκόμη νέος σχετικώς...

Σās έγγραφα λοιπόν κί’ έναν ψυχρό ένθουσιασμό και γι’ αυτό τελειώνουμε με ψυχρά και κάθε άλλο παρά ύποχρεωτικά λόγια. ‘Αλλ’ άποφύ καταλήξαμε νά λέμε άφοβα τις σκέψεις μας, μπορώ νά προσθέτω ότι τό κακό σας γράμμα μ’ έκανε νά περάσω μια κακή μέρα, σάν ή προσβολή ν’ άναφερόταν σε μένα κί’ όχι στον ‘Ιωσήφ.

Σās άποχαιρετώ λοιπόν με χαρά. “Αν φυλάτε άκόμη τά αυτόγραφα μου, μου τά επιστρέψετε. Τά δικά σας τά πούλησα στην ‘Αμερική σε έξωφρενικές τιμές...

‘Ο... άπογοητευμένος ΙΩΣΗΦ

*** (Ο ΜΩΠΑΣΣΑΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΠΑΣΧΙΡΤΣΕΦ).

Λοιπόν σās προσέβαλα πολύ, κυρία... Μή μου τό άγνηθήτε.

Ο Ο Ο Ο ΑΠ’ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ Ο Ο Ο Ο

‘Ο πολλαπλασιασμός των άρτων και των ιχθύων.

Δοιπόν σās προσέβαλα πολύ, Χαιρώ πολύ γι’ αυτό και σās ζητώ ταπεινότητα συγγνώμην. Δέν ήξερα όμως ποιά ήσαστε. Είχατε άρχισει με γράμματα αισθηματικά, λυρικά, με ύφος κάπως έξημμένο. Και γιά μια στιγμή σās πέρασα γιά...

Τότε σās άπάντησα με κάποιο σκεπτικισμό. Με ξεπεράσατε όμως έσεις και στό τελευταίο σας γράμμα μου λέγατε τόσο περίεργα πράγματα, ώστε δέν μπορούσα πειά νά σχηματίσω μια ιδέα γιά σας. Κί’ είλεγα: νά ναι ή γυναίκα πού διασκεδάζει πίσω άπ’ τό ινκόγνιτο, ή απλώς καμιά κατεγάρρα τής άρδάς;

Και επί τέλους, θέλησα νά μάθω. ‘Ομολογώ όμως ότι κέντησα πιδό δυνατά άπ’ όσο έπρεπε και σās έπληρώσα. Συγχωρήσατε με, κυρία, και μάθετε πώς ή σκέψη ότι μια γυναίκα πού δέν γνωρίζω πέρασε εξ αίτίας μου μια κακή μέρα, με λύπησε φοβερά.

Και τώρα πρέπει νά πιστέψετε, κυρία μου, ότι κατά βάθος δέν είμαι ούτε τόσο άπότομος, ούτε τόσο σκεπτικιστής, ούτε τόσο άγενής όσο φάνηκα μαζί σας.

Τρέφω μονάχα, χωρίς νά τό θέλω, μεγάλη δυσπιστία προς τό μυστήριο, τό άγνωστο και τους άγνωστους. Πώς θέλετε νά μιλή ειλικρινώς σε μια κυρία Χ. πού μου γράφει άνωνύμως και πού μπορεί νά ναι κανένας έχθρός μου ή και κανένας περίεργος φαρσέρ;

Όταν έχω νά κάνω με άνθρώπους πού κρύβονται, κρύβομαι κί’ έγώ κί’ έτσι είμαστε ίσα κί’ ίσα. Με τήν τελευταία μου όμως πονηριά, άνακάλυπα μια κρυφή γωνίτσα τής ψυχής σας. Και πάλι σās ζητώ συγγνώμην. Φιλώ τό άγνωστο χέρι πού μου γράφει.

Τά γράμματά σας, κυρία μου, εινε στη διάθεσί σας. ‘Αλλά δέν θα τό έμπιστευθώ παρά στό ίδια σας τά χέρια. Και είμαι πρόθυμος νά γυρίσω έπίτηδες στό Παρίσι άμέσως άμα με διατάξετε...

ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

Η ΑΝΑΡΕΙΑ ΕΝΟΣ ΕΣΤΕΜΜΕΝΟΥ

‘Ο μέγας βασιλεύς τής ‘Ισπανίας Κάρολος Ε’, παρακολουθών κάποτε τήν πολιορκία κάποιας πόλεως, είχε σταθεί σε μικρή άπόσταση από μια έχθρική πυροβολορχία, στό μέρος πού σφύριζαν ή έχθρικές βόμβες. Οι άξιωματικοί του τότε τόν ίκέτευσαν νά άπομακρυνθ ή μήπως πάθει κανένα κακό.

— Άναφείρατέ μου και ένα μόνο βασιλέα πού νά σκοτώθηκε από βόμβες, άποκρίθηκε ο άτρόμητος μονάρχης, χωρίς νά μετακινήθη άπ’ τή θέση του, και θα φύγω άμέσως από δω.

